

MIPA

Päihde- ja mielenterveys-
järjestöjen tutkimusohjelma
2015–2018

a-klinikka.fi/mipa

A-klinikkasäätiö
A-Kiltojen Liitto ry
Diakonia-ammattikorkeakoulu
EHYT ry
FinFami – Uusimaa ry
Irti Huumeista ry
Kuntoutussäätiö
Mielen terveyden keskusliitto
Tukikohta ry
Sininauhaliitto
Suomen Mielen terveysseura
Diak

MIPA-hanke

MIPA Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015-2018

- » Vahvistaa päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusyhteistyötä
- » Toteuttaa yhteisiä tutkimushankkeita päihde- ja mielenterveystyön rajapinnalla
- » Vahvistaa järjestöjen tekemän tutkimuksen asemaa tutkimuskentällä

a-klinikka.fi/mipa

A-klinikkasäätiö • A-Kiltojen Liitto ry • Diakonia-ammattikorkeakoulu • EHYT ry • FinFami – Uusimaa ry • Irti Huumeista ry • Kuntoutussäätiö • Mielenterveyden keskusliitto • Tukikohta ry • Sininauhaliitto • Suomen Mielenterveysseura • Diak

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Kolme tutkimussuuntautumista?

- » Tietoa tiedon itsensä vuoksi: uteliaisuussuuntauneisuus (Akateeminen tutkimus, yliopistot)
- » Tietoa ja ratkaisuja muille: sovellutussuuntauneisuus (Soveltava tutkimus, ammattikorkeakoulut)
- » Tietoa ja ratkaisuja meille: *tehtäväsuuntauneisuus* (*Järjestötutkimus*)

Jorma Niemelä 2016

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

MIPA-hanke

”

”Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusyhteistyötä tarvitaan vahvistamaan järjestöjen tietopohjaa.”

Tutkimuspäällikkö Jouni Tourunen, A-klinikkasäätiö

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

MIPA-hanke

”

”Järjestöjen tekemä tutkimus tavoittaa myös muista tutkimuksista helposti sivuun jääviä ryhmiä.”

Tutkimuspäällikkö Jouni Tourunen, A-klinikkasäätiö

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Toiminta-
profiilit

Järjestöjen toimintaprofiilit: Järjestökysely 2016

Kyselyyn vastasi

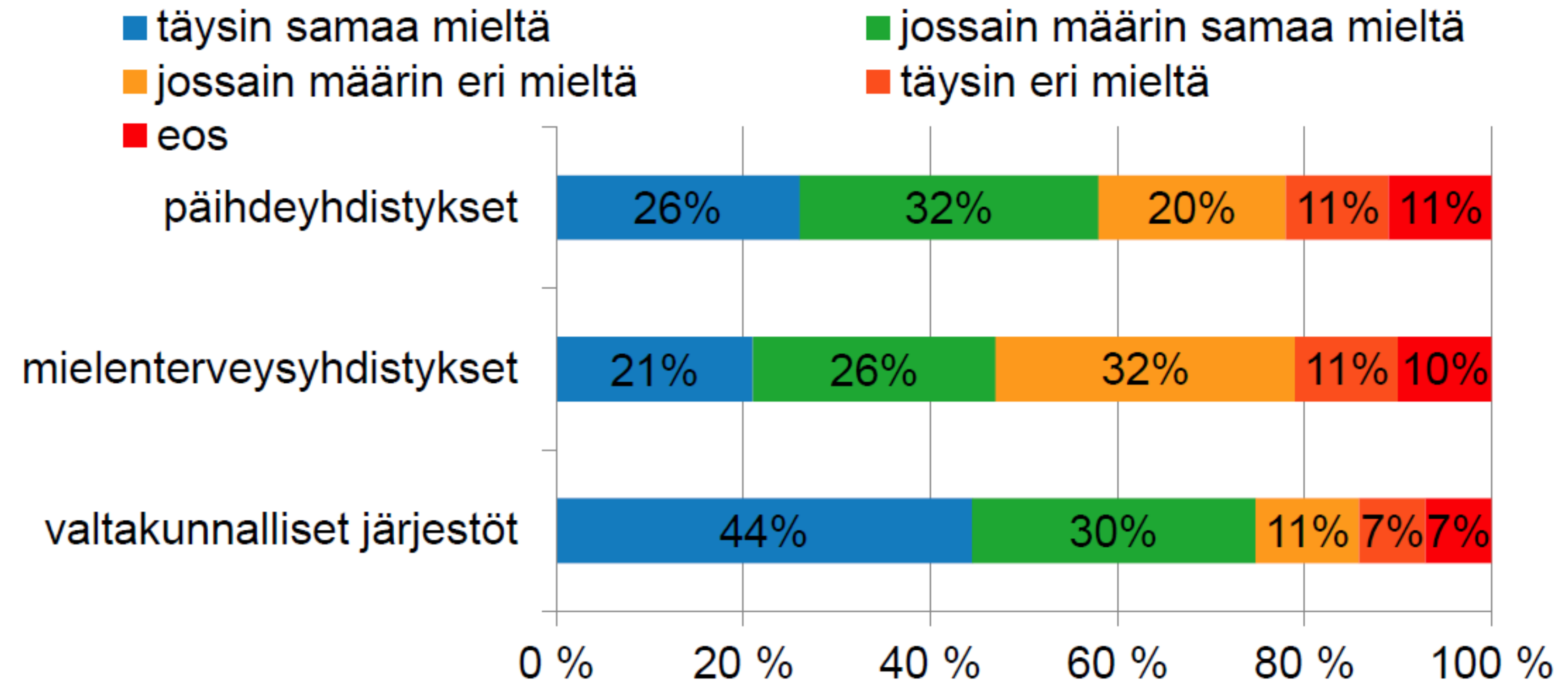
- » 87 päihdeyhdistystä ja 100 mielenterveysyhdistystä
- » 14 valtakunnallista päihdejärjestöä ja 14 mielenterveysjärjestöä
- » Vastaajina toiminnanjohtajat tai hallituksen puheenjohtajat

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

”Päihde- ja mielenterveysongelmien yhtäaikainen esiintyvyys on merkittävä ongelma kohderyhmässämme”

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Toiminta-
profiilit

”

”Projektiluonteisuus vaikeuttaa päihde- ja mielenterveysjärjestöjen välistä yhteistyötä. Tarvitaan pysyvämpiä, pitkäjänteisen työn mahdollistavia rakenteita.”

Tutkija Sari Jurvansuu, EHYT ry

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Toiminta-
profiilit

”

”Päihde- ja mielenterveystyö yhdistyvät joka kolmannessa paikallisyhdistyksessä, usein yhtenä keskeisenä toimintamuotona ja osana yhdistyksen strategiaa.”

Tutkija Sari Jurvansuu, EHYT ry

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Toiminta-
profiilit

”Palvelujen tuottamisessa päihde- ja mielenterveysasiakkaille on enemmän yhteistä kuin asiakkaiden kokemusmaailmassa sairastumisesta ja toipumisesta. Vertaistuki ja omaehtoinen kuntoutuminen toteutuvat paremmin samuutta kokevien henkilöiden kesken tai ryhmien sisällä kuin yhteisesti.”

(avoin vastaus järjestökyselyssä)

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Hyvinvointi ja palvelutarpeet

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tavoittamien kansalaisten hyvinvoinnin vajeet ja palvelutarpeet: Hyvinvointikysely 2015-2016

Kyselyyn vastasi 1085 järjestöjen palvelujen käyttäjää tai toimintaan osallistunutta. Vertaistuen hakeminen ja avun antaminen ovat keskeisiä järjestötoimintaan osallistumisen syitä.

Kolme vastaajaryhmää:

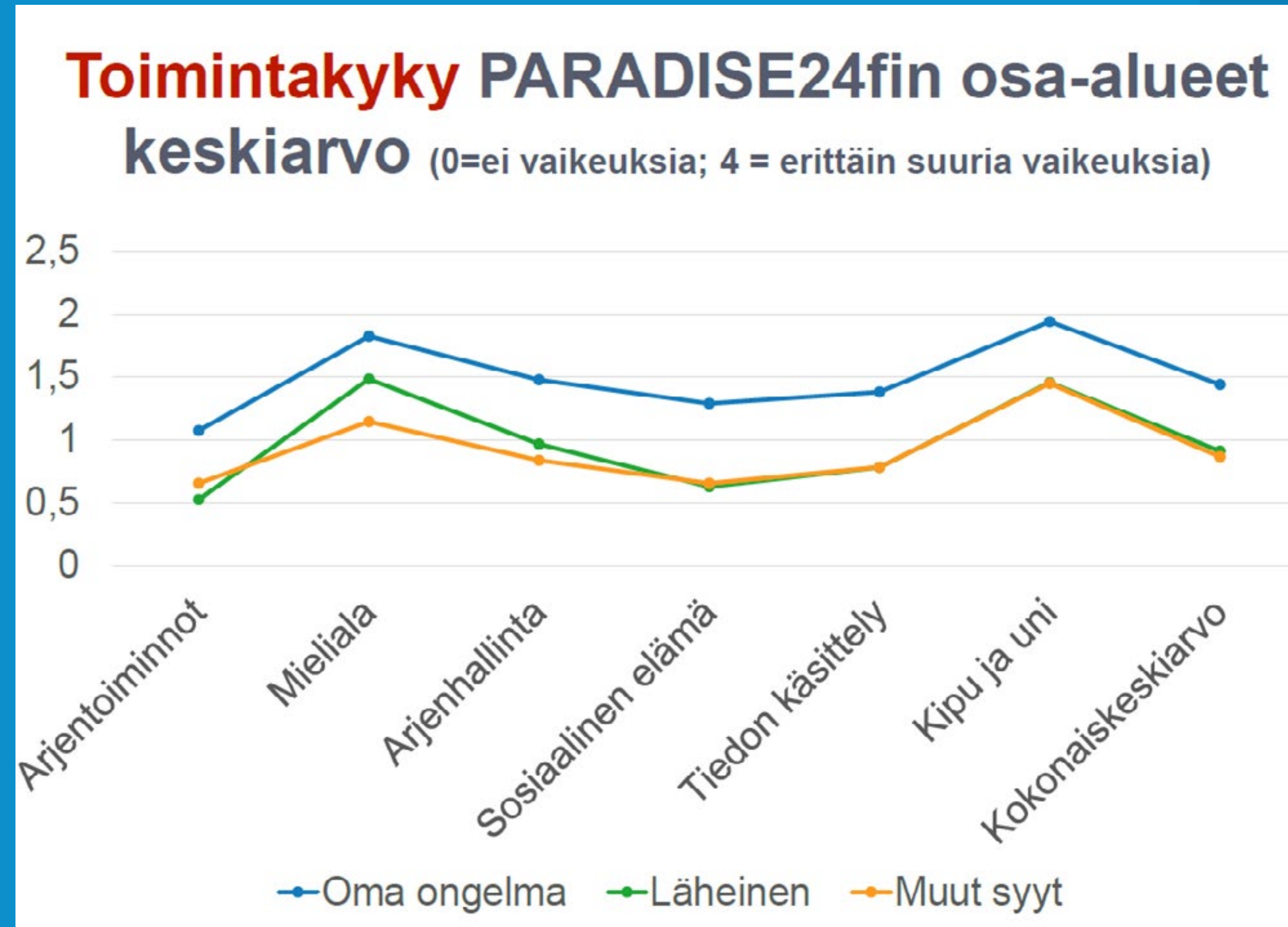
- » Omien ongelmien takia (n=709),
- » Läheisenä (n=148) tai
- » Muusta syystä (n=228) palveluja käyttäneet tai toimintaan osallistuneet

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Hyvinvointi ja palvelutarpeet

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Hyvinvointi ja palvelutarpeet

”

”Järjestöjen palvelut ja toiminnot vaikuttavat myönteisesti ja laaja-alaisesti osallistujien toimintakykyyn ja hyvinvointiin.”

Vanhempi tutkija Tuuli Pitkänen, A-klinikkasäätiö

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Hyvinvointi ja palvelutarpeet

”

”Kokemus yksinäisyydestä ja yhdenvertaisuuden puutteesta heikentää elämänlaatua, hyvinvointia ja palvelukokemuksia.”

Vanhempi tutkija Tuuli Pitkänen, A-klinikkasäätiö

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Hyvinvointi ja palvelutarpeet

”

”Hyväosaisuus kohdallani tarkoittaa lähinnä päihteettömyyttäni, riippuvuuksista vapautumista ja toipuvien pariin liittymistä samoin tavoittein yhdessä.”

(avoin vastaus hyvinvointikyselyssä)

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Vapaaehtoisuus,
vertaisuus ja
kokemusasian-
tuntijuus

- » Tulevaisuudessa vapaaehtoistyö on yhä enemmän episodimaista ja hyödyntää yhä enemmän erilaisia digitaalisia alustoja.
- » Vertaisuudessa omakohtainen kokemus mahdollistaa tasa-arvoisen ja molemminpuoliseen ymmärtämiseen perustuvan tukemisen.
- » Kokemusasiantuntijuus on laajempaa kuin vertaisuus: kokemusasiantuntija voi toimia esimerkiksi palvelujen kehittäjänä, toiminnan arvioijana tai tutkijana.

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Vapaaehtoisuus,
vertaisuus ja
kokemusasian-
tuntijuus

Kyselyt

- 1) Vapaaehtoisille (n=89)
- 2) Vertaisille ja kokemusasiantuntijoille (n=74)
- 3) Työntekijöille vapaaehtoisista sekä vertaisista ja kokemusasiantuntijoista (n= 87)

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Vapaaehtoisuus,
vertaisuus ja
kokemusasian-
tuntijuus

Työnohjauksen saanti ja ajoittainen uupumus vertaisilla (%)

Työnohjaus	Ei uupumusta	Kyllä uupumusta	Yhteensä
En ole saanut	38	62	100
Olen saanut, mutta en riittävästi	50	50	100
Olen saanut riittävästi	77	23	100

p<.015

MIPA

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Vapaaehtoisuus,
vertaisuus ja
kokemusasian-
tuntijuus

”

”80 % järjestöjen työntekijöistä pitää
vapaaehtoistyötä järjestölleen erittäin tärkeänä.”

Tutkija Jouni Puumalainen, Mielen terveyden keskusliitto

MIPA

Päihde- ja mielen terveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Vapaaehtoisuus,
vertaisuus ja
kokemusasian-
tuntijuus

”

”Vertainen/kokemusasiantuntija käyttää keskimäärin 7 tuntia viikossa järjestötoimintaan.”

Tutkija Jouni Puumalainen, Mielen terveyden keskusliitto

MIPA

Päihde- ja mielen terveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Vapaaehtoisuus,
vertaisuus ja
kokemusasian-
tuntijuus

”

”Vertaisena toimiminen tukee kuntoutuja tai
toipujan omaa hyvinvointia.”

Tutkija Päivi Rissanen, Mielen terveyden keskusliitto

MIPA

Päihde- ja mielen terveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018

Vapaaehtoisuus,
vertaisuus ja
kokemusasian-
tuntijuus

”

”Vertaisuus ja kokemusasiantuntijuus luovat
luottamusta ja uskottavuutta järjestön toimintaan.”

Tutkija Päivi Rissanen, Mielen terveyden keskusliitto

MIPA

Päihde- ja mielen terveysjärjestöjen tutkimusohjelma 2015–2018